ДЕТСКА ГРАДИНА “РАДОСТ”
гр. Бяла Слатина 3200, общ. Бяла Слатина, обл . Враца
ул.” Сребрена ” № 33 тел. (0915) 8-30-50
e-mail: info-609107@edu.mon.bg; www.dgradost-bsl.com

УТВЪРЖДАВАМ :

МАРИЯ ТОДОРОВА
Директор ДГ "Радост" , гр. Бяла Слатина
Заповед №12/15.09.2026г.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА
на ДЕТСКА ГРАДИНА „РАДОСТ”, гр. Бяла Слатина

I.Същност:

Програмната система е цялостна концепция за развитие на детето и приобщаване на компетентности по всяко едно образователно направление, чрез подходящи подходи и форми на педагогическо взаимодействие, които са в съответствие със Закона на предучилищното и училищно образование (2016) и Наредба № 5 за държавно образователните стандарти в предучилищно образование. При разработването на настоящата програмна система педагогическия екип се ръководи от стратегията за развитие на ДГ и визията за:

- Детето - главната ценност, активен участник.
- Детето - различно, уникално и неповторимо, с индивидуални темпове на развитие.

- Включване на „различното“ дете чрез подкрепа, уважение и толерантност.
- Равен старт, равен достъп и качествено образование, съответстващо на потребностите на съвременното дете;

- Придобиване на компетентностите по всяко от образователните направления, като се отчитат интересите, възможностите и възрастовите характеристики.

- Всяка дейност по образователните направления да осигурява щастливо детство на всяко дете, да изгражда мотивация и увереност в собствените му възможности.

- Полагане основите на учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно – нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на децата, вземайки предвид значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие. предучилищното образование.

II. Цел:

Изграждане на хуманна, функционална и позитивна образователна среда в детската градина, осигуряваща равен шанс и достъп за свободен избор и качествено предучилищно възпитание на всички деца.

III. Задачи:

Първа възрастова група	***Втора възрастова група***
• осигуряване на равнопоставеност на всички деца при отчитане на индивидуалния им опит, възможности и темп на развитие; • развиване на самостоятелност, инициативност, стремеж към усъвършенстване и отговорност у детето; • формиране на умения за решаване на познавателни и практически задачи, за ориентиране в проблемни ситуации и откриването на решения на проблеми; • формиране на умения за работа в група; • откриване на творческите заложби у всяко дете и осигуряване на условия за разгръщане и проявяването им; • формиране на социални и комуникативни умения; • формиране на динамична система от представи, умения и отношения; • оптимално съчетаване на умствена и практическа работа; • осигуряване на максимална възможност за игра и физически упражнения.	• осигуряване възможности на всяко дете да изразява собственото си мнение и да отстоява своята позиция; • създаване на условия за разгръщане и изява на индивидуалния потенциал на всяко дете. Удовлетворяване на потребностите му за развитие, самочувствие, и самоувереност, спокойствие в общността на другите; • осмисляне на основни права и задължения и формиране на умения у детето да ги отстоява и спазва; • осигуряване на качествено възпитание и обучение и обучение на всички деца, съобразени с условията, в които се намират; • обучение с ясно изразен практически, приложен, продуктивни пресъздаващ характер с приоритет на формиране на когнитивни и речеви умения; • прилагане на педагогически технологии на обучение с ясно изразена интерактивна и иновационна насоченост, ориентирани по посока на самоутвърждаване на личността на детето и развиване на неговата креативност;

Трета възрастова група	*Четвърта възрастова група*
• утвърждаване на личността на детето в заобикалящата общност. Формиране на желание за сътрудничество и партниране, уважение и зачитане на чуждото мнение, толерантност и взаимодействие, подчинено на общи и различни цели; • осигуряване на възможности за всяко дете да изразява собственото си мнение и да осъзнава и отстоява своята позиция; • ефективност на образователните технологии на основата на тясно обвързване на съвременната теория с конкретните педагогически практики; • осъществяване на взаимодействието между детето и педагога на основата на доверие и взаимно уважение; • превръщане на педагога в образец на подражание; • приоритетно изграждане на детска общност за извършване на съвместна работа като среда за активна социализация;	• балансирано взаимодействие между детската градина и училището, плавен преход от водещата игрова дейност към проявата на преднамерена познавателна активност и създаване на предпоставки за формиране на учебна дейност; • детето е център на педагогическото взаимодействие; • създаване на детска общност, в която се зачита другият и се придобива опит за решаване на задачи и изпълняване на дейности заедно; • ориентация към творческия потенциал на детето и педагога; • оптимално интегриране на образователното съдържание в направленията от програмната система; • осигуряване на равни шансове на всички деца;

IV.Подходи и форми на педагогическо взаимодействие:

1.Подходи на педагогическо взаимодействие:

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето.

При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите по Наредба №5/03.06.2016г. за предучилищно образование.

Детската градина осигурява игрова дейност във всички видове организация на предучилищното образование през учебното и неучебното време.

Подходите на педагогическото взаимодействие са :

• Личностен подход към всяко дете - детето да се приема като значима личност - с уважение и достойнство: приемане на детето такова, каквото е: съобразяване с потребностите и интересите на детето като субект: подпомагане на детето в изграждането на позитивен Аз - образ.

• Индивидуален подход към всяко дете - съобразяване с уникалността на всяко дете, с неговия собствен темп на развитие и

сензитивност: опознаване на силните му страни. върху които да се изгради педагогическото взаимодействие.

- Дейностен подход - на детето да се осигурява активна позиция чрез участие в разнообразни дейности с подходящо физическо, емоционално и интелектуално натоварване стимулиране на контакти и общуване в различни формални и неформални обединения.
- Ситуационен и интегрален подход - да се създават специално организирани ситуации и да се използват непреднамерено възникващите, за да се постави всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото емоционално и интелектуално благополучие.
- Холистичен подход - детската личност е цялостна динамична система, затова е необходимо да се работи за развитие на всичките й страни, специализирано относно проблема (ако има такъв), но не фрагментарно относно нейната цялостност: учителят да обхваща и вижда цялата картина.
- Комплексен подход -всички главни и подпомагащи социално-педагогически фактори да действат като взаимно допълващи се за осигуряване на пълноценен живот на децата, цялостното поведение на детето да протича в социален контекст в среда на положително настроени връстници и възрастни.
- Синергичен подход - подход с обединяваща сила и енергия, изискващ създаване на условия за растеж, развиване на личния потенциал, зачитане на човешкото достойнство, осигуряване качество на живот за всяко дете.
- Използване на Е-технологии.
- Интеркултурно образование.
- Креативност и успеваемост.

2.Форми на педагогическо взаимодействие:

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основна форма и в допълнителни форми.

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, учителите се съобразяват със:

- степента на развитие на децата в групата,
- възрастови особености, потребности и интереси за постигане на целта
- цялостно развитие на детето.

Формите са изцяло подчинени на зачитане потребностите и интересите на децата.

2.1. Основна форма на педагогическо взаимодействие - ***педагогическа ситуация (ПС)*** .

Усъвършенстването на предучилищното ранно образование и на неговия задължителен подготвителен етап се свързва с промяната на личностната характеристика на учителя, реализираща се като насоченост на педагогическото взаимодействие с децата. Той, учителя изпълнява хуманната мисия да води детето, като му осигурява сигурност при постигането на съвместни игрови, познавателни и практически цели – на свобода за избор на възможни начини на действие, съобразно индивидуални и групови потребности и интереси.

Това определя и вида на основната форма за реализиране на педагогическото взаимодействие, а именно педагогическата

ситуация, която протича под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират ежедневно, само в учебно време от 16.09.2022г. до 31.05.2023 година, като осигуряват компетентностите, определени от Държавния образователен стандарт за предучилищно образование.

- **Български език и литература** -съдържанието на ОН е структурирано в шест образователни ядра: *Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение, Пресъздаване на литературно произведение*.
- **Математика** - съдържанието на ОН е структурирано в пет образователни ядра: *Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Равнинни фигури*
- **Околен свят** - съдържанието на ОН е структурирано в четири образователни ядра: *Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Културни и национални ценности, Светът на природата и неговото опазване.*
- **Изобразително изкуство** - съдържанието на ОН е структурирано в три образователни ядра: *.Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники, Изобразително творчество.*
- **Музика** - съдържанието на ОН е структурирано в четири образователни ядра: *Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра, Елементи на музикалната изразност.*
- **Конструиране и технологии** - съдържанието на ОН е структурирано в четири образователни ядра: *Конструиране и моделиране, Обработване на материали, съединяване и свързване, Грижи и инициативност, Техника.*
- **Физическа култура** - съдържанието на ОН е структурирано в четири образователни ядра: *Естествено приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност, Физическа дееспособност. Игрова двигателна дейност.*

2.2. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие през учебната година:

Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления.

Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата.

Видове допълнителни форми:

Самостоятелни дейности по избор на детето - в зависимост от условията в групата;

Дейности, организирани от учителя

- различни видове игри- *театрални, конструктивни, сюжетно-ролеви, подвижни, музикални, дидактични и др.*
- сутрешно раздвижване,
- утринна среща,
- състезания, конкурси, екскурзии, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда и др.

ДФ се провеждат извън времето на педагогическите ситуации, както в учебното, така също и в неучебното време.

Допълнителни форми използвани в учебно време

Наименование: самостоятелните дейности по избор на детето, дейности, организирани от учителите.

Време за организиране: от 15 септември до 30 май на съответната година. Приложение: в сутрешни режимни моменти и след

следобедния сън.

Допълнителни форми използвани през неучебно време

Наименование: самостоятелните дейности по избор на детето, дейности, организирани от детския учител. Време за организиране: от 1 юни до 14 септември на съответната година.

Приложение: в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън.

V .Разпределяне на формите на педагогическо взаимодействие:

1.Разпределение на педагогическите ситуации -

Тематичното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, като се отчитат изискванията по БДП, БАК и прилагането на метода на М. Монтесори във всички възрастови групи. Съобразено е със спецификата на образователната среда и осигурява ритмично и балансирано разпределение на съдържанието по образователни направления. То включва темите за постигане на отделни компетентности и очаквани резултати от обучението, както и методите и формите на проследяване на постиженията на децата. Компетентностите от образователния процес са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователните направления, определени в ДОС.

Седмичен брой педагогически ситуации при работа с програмна система на Детска градина "Радост" в съответствие с Наредба № 5 за предучилищно образование в съответствие с Наредба № 5 за предучилищно образование

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	**I група**	**II група**	**III подготвителна група**	**IV подготвителна група**	**Разновъзрастови групи**	
	(15 - 20 мин.)	**(15 - 20 мин.)**	**(20 - 30 мин.)**	**(20-30 мин.)**	**(15-20 мин.) I-II ВГ**	
					(20-30 мин.) III-IV ВГ	
	Брой ПС	**Брой ПС**	**Брой ПС**	**Брой ПС**	**Брой ПС**	**Брой ПС**
1. Български език и литература	1	2	2	3	2	3
2. Математика	1	1	2	3	1	3
3. Околен свят	1	2	2	2	2	2
4. Изобразително изкуство	2	2	2	2	2	2
5. Музика	2	2	2	2	2	2

6. Конструиране и технологии	1	1	2	2	1	2
7. *Физическа култура*	3	3	3	3	3	3
Общ брой педагогически ситуации	**11 + упражнения по Монтесори**	**13+ упражнения по Монтесори**	**15+ упражнения по Монтесори**	**17+ упражнения по Монтесори**	**13**	**17**
Целодневна организация	**11+ упражнения по Монтесори**	**13+ упражнения по Монтесори**	**15+ упражнения по Монтесори**	**17+ упражнения по Монтесори**	**13**	**17**
Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	19	17	15	13	17	13
Общо	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**
Полудневна и почасова организация	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	-

VII. Общо представяне на програмата по безопасност на движение по пътищата за децата в детската градина:

Програмата по безопасност на движение по пътищата (БДП) включва целите, темите, понятията, и тематично разпределение за организиране на обучението и възпитанието по БДП в трета възрастова група в детската градина. В нея са формулирани и очакваните резултати от процеса на взаимодействие в ситуациите по БДП като гаранция за устойчивостта и качеството на обучение.

Възпитанието и обучението по БДП са целенасочен, системен и непрекъснат процес за формиране на граждански компетентности и качества на детето и са неделима част от цялостното образование и възпитание на личността. Социализирането на личността е процес на адаптация, индивидуализация и усвояване на социо-културните роли, чрез които детето намира мястото си в обществото. Формирането на защитни механизми при децата за съхраняване и безопасност при движение по пътищата е актуална тема в гражданското общество и важна задача на държавата, образователните институции и семейството.

Предучилищният период е известен със своята сензитивност към външните изменения на обектите, процесите и явленията в околния свят. Децата овладяват знания за елементите и опасностите на пътя още в ранното детство, следвайки примера на по-възрастните от семейството и детската градина. Формира се способност за ориентиране и критично мислене, което е в основата на правилното оценяване на пътните ситуации. Промените, които настъпват в когнитивната, емоционалната и волевата сфера, са благоприятна основа за поставяне началото на обучението по безопасност на движението. Въпреки това, поради възрастови, психологични особености и липсата на опит, децата невинаги постъпват правилно, когато са на улицата. Това налага целенасочено, системно обучение и възпитание за формиране на поведенческа култура и качества на подрастващите - съобразителност, наблюдателност, отговорност, самостоятелност и др.

В предучилищна възраст се поставят основите на гражданските компетентности на детето като пълноправен участник в пътното движение, притежаващ конкретни знания, умения и отношение към спазването на обществените правила и норми за лична и колективна безопасност. Компетентностите, свързани с обучението по БДП, са част от интердисциплинарен комплекс:

1. Гражданско образование, област на компетентност**:** „Социална политика, справедливост и солидарност“ - обяснява своите

постъпки, като ги свързва с правила и ценности.
2. Здравно образование, област на компетентност: „Безопасност и първа помощ“ - назовава нещата (предмети, дейности, поведения), които са опасни в обкръжаващата среда.
3. Интеркултурно образование: област на компетенция: “Културна осъзнатост“ - сравнява норми на поведение в културно-различен битов и празничен контекст.
Програмното съдържание е разпределено в области на компетентност, тематични направления и конкретни теми и осигурява спираловидно и системно надграждане на знанията и уменията през цялата учебна година.
Новите понятия към всяка област на компетентност се въвеждат постепенно и с нарастване на възрастта се разширяват.

Цели на възпитанието и обучението по БДП в детската градина
1. Формиране на начални представи за пътната среда.
2. Формиране на умения за безопасно поведение на пътя.
3. Формиране на култура на поведение на пътя.
Постигането на компетентностите за ориентиране в пътната среда се осъществява в следните глобални области: елементи на пътната среда, участници в движението, пътни превозни средства, пътна сигнализация, обезопасителни и защитни средства.
Постигането на компетентностите за спазване на правила за безопасност и култура на поведение на пътя се разгръща в следните направления: правила за движение на пешеходец, правила за движение на велосипед, правила за движение в жилищна зона, правила за поведение на автобусна спирка, опасни и безопасни места за игра, понятие за пътнотранспортно произшествие, сензорна и моторна двигателна активност.

Обучението по БДП в детската градина се осъществява задължително във всички групи в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.
Обучението по БДП може да се осъществява интегрирано по различните образователни направления или в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Педагогическата ситуация е основна форма на взаимодействие, при превес на играта като основна дейност в тази възраст.

VII. Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование:

1. Участниците в образователния процес са децата, у учителите, директорите и други педагогически специалисти, както и родителите, съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗПУО. 45. Предучилищното образование в ДГ като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите , в духа на позитивния диалог и при спазване на принципите за равнопоставеност, толерантност и ангажираност, като създават условия за постигане на целите по чл. 5, ал.1 от ЗПУ

2. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите се реализира чрез разнообразни форми: - участие на родителите в

изготвянето на Стратегията, правилници и правила в ДГ; - родителски срещи в ДГ, „Училище за родители”, анкети, консултации, тренинги и др.; - участие на родителите в процеса на предучилищното образование и цялостната дейност на ДГ; при необходимост - участие в педагогическо взаимодействие със средствата на информационните и комуникационните технологии; - участие на родителите в създаването и актуализирането на детското портфолио, отразяващо постиженията на детето в хода на предучилищното образование; - открити моменти, „Учител за един ден”, „Професията на моите родители“, „Отворени врати за родители” и др.; - онлайн чрез електронната поща, фейсбук групи, „облачното ” пространство и сайт на детската градина; - участия в състезания и конкурси; - работа по национални програми, проекти и инициативи, благотворителност; - празници, развлечения, екскурзии, изложби, викторини и др.;

3. Детската градина прилага модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина, който е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина. Моделът задължително включва краткосрочно присъствие на родителите в детската градина. Продължителността на присъствието на родителите, както и дейностите, в които могат да участват, се определят предварително на индивидуални срещи между учителите и родителите.

4. Други форми за сътрудничество между всички участници в образователния процес са родителските активи - Обществеият съвет към детската градина.

Програмната система на ДГ „ Радост“ гр. Бяла Слатина за учебната 2026/2027г. е изготвена и приета на педагогически съвет с протокол № 8/14.09.2026г. и Заповед №12/ 15.09.2026г. на директора на ДГ „Радост ” – Бяла Слатина.